

Inhoud

Recht op rondlummelen op straat!	13
Emancipatorisch jeugdwerk in een marginaliserende context?	17
<i>Filip Coussée, Koen De Stoop, Lieve Bradt en Mieke Nolf</i>	
In de marge van het jeugdbeleid	17
Interventietrechters en preventiepiramides	18
In het vizier van het moderne beschavingsoffensief	19
There is no alternative?	19
Het vernauwen van de horizon?	20
Extra kwetsbaar?	22
Het verruimen van de horizon	23
Culturele actie voor sociale verandering	23
Van vraaggestuurd naar leefwereldgericht werken	25
We make the road by walking	26
Referenties	27
De crisis van de welvaartsstaat, de economische marginalisering en de disciplinering van de arbeidskracht	29
<i>André Mommen</i>	
De theorie van de arbeidsmarkt	30
De ideologie en de praxis van de actieve welvaartsstaat	31
De filosofie van de actieve welvaartstaat	34
De invoering van de actieve welvaartsstaat	36
De crisis van 2008	37

Conclusies	38
Referenties	39
Het punitief beheer van de armoede in het neoliberale tijdperk	41
<i>Loïc Wacquant</i>	
Stelling 1: de opkomst van de strafrechtelijke Staat als antwoord op de maatschappelijke onveiligheid	42
Stelling 2: De sociale en strafrechtelijke politiek opnieuw aan elkaar koppelen	44
Stelling 3: De opbouw van de neoliberale Staat	45
Besluit	45
Referenties	46
Geslaagd en dus gevaarlijk. Mislukt, en dus gestoord	47
<i>Paul Verhaeghe</i>	
Morele ontwikkeling	47
De fopspeenjongeren	50
Geslaagd en dus gevaarlijk	52
Gefaald en dus gestoord	56
Psychologie en psychiatrie als hedendaagse disciplinerings	57
Referenties	60
Een reus op lemen voeten: GAS voor minderjarigen	61
<i>Marjan Rom, Bruno Vanobbergen, Erika Coene en Nathalie Van Ceulebroeck</i>	
Volle GAS vooruit. Het snelle succes van de GAS	61
Over de plek van jongeren in het veiligheidsdiscours	62
Aandacht voor uitsluitingsmechanismen: belang van een breder beleid	64
Overlast: what's in a name?	65
Eerder schaderegeling dan bemiddeling	66
(Over)concentratie van bevoegdheden zonder veel controle en toezicht	67
Besluit: een reus op lemen voeten	68
Overlastboetes voor minderjarigen: waarover hebben we het?	70
Referenties	71

De zoektocht naar de pedagogiek van de integrale jeugdhulp	73
<i>Rudi Roose, Karel De Vos en Maria Bouverne-De Bie</i>	
Inleiding	73
Jeugdzorg en armoede	74
Sanctie of basishulpbron?	75
De inzet van de bijzondere jeugdzorg	76
Een link tussen armoede en bijzondere jeugdzorg?	78
<i>Voor welke jongeren, op welke gronden, welke maatregelen?</i>	78
<i>Welke gezinnen?</i>	78
Een link tussen opgroeien in een kansarme buurt en een maatregel bijzondere jeugdzorg?	79
Integrale jeugdhulp: een optie voor welke zorginzet?	80
Naar een ander soort pedagogiek?	81
Referenties	84
De cultuur van de armoede: terug van weggeweest?	87
<i>Stijn Oosterlynck</i>	
Inleiding	87
Armoedecultuur: een controversieel begrip	88
Tussen cultuur en situatie	89
Het tijt keert...	91
Cultuur voorbij waarden en normen	92
Wat is dan cultuur?	94
Conclusie: culturele factoren ernstig nemen	96
Referenties	97
'Realisme' als ideologie. Over superdiversiteit, precariteit en de nood aan Verlichting	99
<i>Ico Maly en Jan Blommaert</i>	
Globalisering en migratie	99
Het ontstaan van superdiversiteit	101
Homogeneïsering en culturalisering	103
De 'realisme'-ideologie, disciplineren en de uitholling van de democratie	105

Neoliberalisme, precariaat en denizens	107
Culturalisering van sociale problemen	108
Realisme, nationalisme en de nood aan Verlichting?	110
Referenties	110
Sociaal-cultureel werk op de tweesprong. Een instrument om de overtolligen in bedwang te houden of culturele actie voor vrijheid?	113
<i>Johan De Vriendt</i>	
Een stervend systeem en de opkomst van de overtolligen	113
Over gelukkig zijn en inkomensongelijkheid	116
De wereld is om zeep, er gebeuren rare dingen om ons heen (Urbanus)	117
Wat te doen?	118
Laatste kanttekening	120
Referenties	121
Het ‘mogelijke’ mogelijk maken	123
<i>Danny Wildemeersch, Herman Labro en Moo Laforce</i>	
Inleiding	123
Over kunst binnen een armenvereniging	123
Enkele principes	124
Take a line...	125
Take a line for a walk	127
Over onderbreken, onderzoeken en in de wereld treden	129
Over een democratische praktijk en een arme pedagogie	130
Tot slot: ‘het mogelijke mogelijk maken’	132
Referenties	133
De meest boeiende job ter wereld. Hoe voorkom je een burn-out in zes stappen?	135
<i>Mieke Nolf</i>	
Het misverstand jeugdwerk	135
Burning ambitions, burning out	137
Besluit	145
Referenties	145

Emanciperend jeugdwerk: jeugdwerk voor maatschappelijke verandering	147
<i>Dirk De Block</i>	
Van consumptie naar actie	147
Maatschappelijk engagement als bron van motivatie... en jeugdwerk	149
<i>De leiderschapsvorming</i>	149
<i>De Actieweek</i>	151
Emanciperend jeugdwerk	152
<i>Verbondenheid tussen theorie en praktijk</i>	152
<i>Jeugdwerk voor maatschappelijke verandering</i>	152
<i>Emanciperend jeugdwerk is ook empowerend</i>	153
<i>“We kunnen daar toch niets aan veranderen”</i>	153
<i>Realisme en ambitie als sleutel tot motivatie</i>	154
<i>Motiverend jeugdwerk is toegankelijk jeugdwerk</i>	154
Maatschappelijke of individuele verantwoordelijkheid?	155
<i>Een socio-economische analyse van de wijk en de positie van onze jongeren</i>	155
<i>Maatschappelijke verantwoordelijkheid, geen individuele deresponsabilisering</i>	156
Sociaal-economische of etnisch-culturele mechanismen?	157
<i>Het crapuul van 't kanaal</i>	157
<i>De valkuilen van het etniseren van maatschappelijke problemen</i>	158
Hoe participatief en emanciperend jeugdwerk onze identiteit verandert	159
Referenties	160
‘Zien, oordelen, handelen’. Kansen voor een kritisch-pedagogisch jeugdwerk in een globale wereld?	161
<i>Pascal Debruyne en Jan Naert</i>	
Inleidend	161
Een korte historiek van kritische pedagogiek in het jeugdwerk	163
<i>Cardijn meets Baden-Powell</i>	163
<i>The road not taken</i>	163
<i>Professionalisering, decentralisering en depolitisering</i>	164
<i>Dualisering</i>	165
Neoliberalisme en depolitisering als ‘natuurlijke toestand’	165
Jeugdwerk herverbinden met de samenleving?	166
Hoe het anders kan vandaag...	167
En de grote bewegingen?	168
Drie niveaus van zien, oordelen en handelen	169

Conclusie: Kritische pedagogiek in barre tijden	170
Referenties	171
Jeugdwerk werkt? OCMW en jeugdwerk slaan de handen in elkaar	173
<i>Inge Waeyaert en Kelly Dumalin</i>	
Social casework en zingevingsvragen	173
Jongeren zonder perspectief?	174
Nood aan externe verrijking	175
Het project en de doelgroep	176
Een traject in fasen	177
<i>Werving</i>	177
<i>Groepswerking</i>	179
<i>Modulaire aanpak</i>	179
<i>Stage/zinvolle dagbesteding en nazorg</i>	179
Zeven jaar later – Enkele conclusies	180
Blijven bewegen, nooit verstenen. Van jeugdorganisatie naar sociale beweging	183
<i>Mieke Nolf</i>	
Van culturele kwestie naar sociale kwestie	183
BINT, chiro in beweging	184
<i>Tussen toeleiding en autonomie</i>	184
<i>Herzien, herdenken</i>	185
<i>Visie op diversiteit</i>	186
<i>Tussen beweging en verstening</i>	187
<i>Sociaal en pedagogisch</i>	188
Over Pinocchio en de interim-actie van KAJ	188
<i>Crisis en verandering</i>	188
<i>Handelen, en opnieuw zien en oordelen</i>	190
<i>Wij zijn van KAJ</i>	191
<i>BIP competenties</i>	192
<i>Uitdagingen</i>	192
Besluit: blijven bewegen	193
Referenties	194

Van aanbod naar leefwereld. Leren van Jeugdopbouwwerk	195
<i>Filip Coussée, Bart Neyrinck, Wouter Van de Vijver en Robert Crivit</i>	
Jeugdwerk opbouwen met kinderen en jongeren	195
Aanknopen bij traditioneel jeugdwerk	196
Geïntegreerd jeugdwelzijnsbeleid	197
Het verhaal van een groep Zelzaatse jongeren	198
<i>Problemen met jongeren, aanknopingspunten voor positieve actie</i>	198
<i>Een goed zicht op problemen van jongeren</i>	199
<i>Een sociaalpedagogisch steunpunt in de leefwereld van jongeren</i>	199
<i>Een brede basiswerking, gedragen door de jongeren</i>	200
Leren van jeugdopbouwwerk?	201
Jeugdopbouwwerk, een gefaseerd proces	202
<i>Verkenning van het terrein</i>	202
<i>Identificatie van de doelgroep</i>	202
<i>Hallo, ik ben nieuw hier...</i>	202
<i>De essentie van jeugdwerk: 'iets te doen hebben en iemand zijn'</i>	203
<i>Netwerken van jeugdbeleid</i>	204
<i>Beleid maken</i>	204
Jeugdopbouwwerk doe je niet alleen	204
<i>Ondersteuning vanuit het sociaal werk</i>	204
<i>Ondersteuning van jongeren zelf</i>	205
<i>Inbedding en aansturing</i>	205
Bruggen naar alle levens- en beleidsdomeinen	205
Besluit: een ankerfiguur in de leefwereld van kinderen en jongeren	207
Referenties	208
Jeugdwerk werkt? Jeugdwerk met jongeren in armoede	209
<i>Jan Deduytsche, Sofie Devocht en Thomas Neefs</i>	
Inleiding	209
De praktijk van Recht-Op Jongeren en Betonne Jeugd	210
De jeugdwerker als ankerfiguur	211
Niet nog een afwijzing of veroordeling	212
Evenwicht tussen beleidssignalen en concrete antwoorden	212
Werk- en Welzijnstrajecten bij VDAB	213

De rol van de jeugdwerker bij de trajectbegeleiding	214
Verschillen met mainstream arbeidsbemiddeling	215
Als sociale bescherming tekortschiet	216
Referenties	217
Jeugdwelzijnswerk en het planlastdecreet. Een debat in de marge?	219
<i>Filip De Rynck</i>	
Het planlastdecreet gehuid	219
Het interbestuurlijke systeem	220
Vlaams beleid in een virtuele hink-stap-sprong	221
Lokale besturen in virtuele hink-stap-sprong	222
Het 'VLOKALE' managementparadigma	224
Jeugdwelzijnswerk van dwangbuis naar ruimere jas?	224
Netwerken en bondgenoten	225
Referenties	226
Naar een incorporatie van de civil society? Uitdagingen en strategieën voor het middenveld	227
<i>Alain Storme</i>	
Inleiding	227
Maatschappelijk kader en uitdagingen voor het opbouwwerk	228
<i>Geworteld in het Fordisme</i>	229
<i>Werken in neoliberale tijden</i>	230
<i>Depolitiseren, individualisering en remoralisering van sociale problemen</i>	231
<i>De stad als werkterrein</i>	232
De lotgevallen van het Nederlandse opbouwwerk als spiegel voor Vlaanderen	233
Wat te doen?	235
Referenties	237
De auteurs	239